

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE U POZNAVANJU
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OPĆE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika:

III. Civilizacija:

Ukupni broj bodova:

	25
	15
	10
	50

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 23. travnja 2026.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara!

Gaius Iulius Caesar: Commentarii de bello Gallico V, c. 12 (prilagođeni tekst)

Rimski vojskovođa i pisac Gaj Julije Cezar ovako opisuje Britaniju:

(1) Britanniae pars interior ab eis incoli¹ dicitur qui nati² in insula sunt, maritima³ ab eis, qui praedae ac⁴ belli inferendi⁵ causa⁶ ex Belgio transierunt. (2) Hominum est infinita multitudo creberrimaque aedificia ferē⁷ Gallicis consimilia, pecorum⁸ magnus numerus. (3) Pro nummo utuntur aut aere⁹ aut nummo aureo aut taleis¹⁰ ferreis examinatis ad certum pondus¹¹. (4) Nascitur¹² ibi plumbum album in mediterraneis regionibus, in maritimis ferrum, sed eius exigua est copia; aere utuntur importato. (5) Leporem¹³ et gallinam et anserem gustare fas non esse putant.

KOMENTAR:

¹ **incoli** – inf.prez.pas. glagola incolō, 3.

² **natus, 3** = rođen

³ **maritima** sc. pars

⁴ **ac** – v. atque

⁵ **bellum inferendum** = ratovanje

⁶ **causa** (prijedlog s gen.; postponirano) = radi

⁷ **ferē** = gotovo

⁸ **pecorum** (v. pecus)

⁹ **aere** (v. aes)

¹⁰ **talea, -ae, f.** = šipka

¹¹ **pondus, -eris, n.** = mjera

¹² **nascor, 3.** = nalaziti se

¹³ **leporem** (v. lepus)

maks. 18

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u ovom dijelu testa!

Gaius Iulius Caesar: Commentarii de bello Gallico V, c. 14

U nastavku teksta Cezar ovako opisuje običaje stanovnika Britanije:

(1) Ex his omnibus longe sunt humanissimi qui Cantium incolunt, quae regio est maritima omnis, neque multum a Gallica differunt consuetudine. (2) Interiores plerique frumenta non serunt, sed lacte et carne vivunt pelliisque sunt vestiti. (3) Omnes vero se Britanni vitro inficiunt, quod caeruleum efficit colorem, atque hoc¹ horridiores sunt in pugna aspectu; (4) capilloque sunt promisso atque omni parte corporis rasa² praeter caput et labrum superius. (5) Uxores habent deni duodenique inter se communes.

Komentar:

¹hoc = zbog toga; ²rasa – v. rado, 3.

1. Kakvima su prikazani stanovnici Kancija/Kenta u odnosu na druge Britance? (v. 1)

_____	maks. 1
-------	---------

2. Što ne siju stanovnici u unutrašnjosti? (v. 2 i napiši odgovor na hrvatskom jeziku)

_____	maks. 1
-------	---------

3. Koji su odjevni predmet nosili Britanci? (v. 2)

- a) lanene hlače
- b) vunene tunike
- c) životinjske kože
- d) vojničke plašteve

	maks. 1
--	---------

4. Kakvu boju daje biljka kojom se Britanci koriste prije bitke? (v. 3)

- a) bijelu
- b) crnu
- c) crvenu
- d) modru

	maks. 1
--	---------

5. Zašto se Britanci koriste biljkom i boje njome tijelo? (v. 3)

- a) Da bi izgledali ljepše prije bitke.
- b) Da bi izgledali poput bogova.
- c) Da bi izgledali strašnije.
- d) Da bi izgledali zdravije.

	maks. 1
--	---------

6. Što Britanci ne briju na tijelu? (v. 4)

- a) brkove
- b) noge
- c) pazuhe
- d) ruke

	maks. 1
--	---------

7. Kakvi su bračni odnosi kod Britanaca? (v. 5)

- a) muškarci nemaju žene
- b) nijedna žena nema muškarca
- c) svaka žena bira muža
- d) žene su zajedničke

	maks. 1
--	---------

	maks. 7
--	----------------

III. GRAMATIKA

1. Koja od navedenih riječi nije prijedlog?

- a) ab
- b) ac
- c) ad
- d) ante

	maks. 1
--	---------

2. Na koju riječ u tekstu se odnosi particip *rasa*? (v. 4., 2. tekst)

- a) caput
- b) corporis
- c) labrum
- d) parte

	maks. 1
--	---------

3. Kako glasi riječ *qui* u genitivu množine ženskoga roda?

	maks. 1
--	---------

4. Kako na latinskom jeziku glasi rječnički oblik antonima riječi *albus*?

	maks. 1
--	---------

5. Kako bi glasio izraz *creberrimaque aedificia* u istom broju i padežu ako pridjev prebacimo u komparativ?

	maks. 1
--	---------

6. Kako glasi sintagma *omni parte corporis* ako sve riječi prebacimo u množinu?

	maks. 1
--	---------

7. Kako glasi zamjenica *eius* u akuzativu plurala srednjega roda?

	maks. 1
--	---------

8. Kako glasi glagolski oblik *differunt* u istom licu i broju u indikativu pluskvamperfekta aktivnoga?

	maks. 1
--	---------

9. Kako glasi oblik *incolere* u infinitivu perfekta aktivnoga?

	maks. 1
--	---------

10. Napiši rimskim znamenkama broj 1627.

	maks. 1
--	---------

11. Rečenicu *Omnes vero se Britanni vitro inficiunt.* preoblikuj u perifrastičnu konjugaciju aktivnu u istom vremenu i načinu:

	maks. 1
--	---------

12. Kako bi glasila rečenica *Britanni frumenta non serunt*. ako je preoblikujemo u perifrastičnu konjugaciju pasivnu?

- a) *Britanni frumenta non serendi sunt*.
- b) *Britanni frumenta non serenda est*.
- c) *Britannis frumenta non serenda sunt*.
- d) *Britannis frumenta non serenda est*.

	maks. 1
--	---------

13. Kako glasi glagolski oblik *transierunt* u indikativu prezenta aktivnog ako se zadrži isto lice, broj i način:

- a) *transeant*
- b) *transeunt*
- c) *transierant*
- d) *transierint*

	maks. 1
--	---------

14. S čime se etimološki povezuje latinizam *korporacija*?

- a) s glavom
- b) s nogom
- c) sa srcem
- d) s tijelom

	maks. 1
--	---------

15. Kako glasi puni rječnički oblik latinskoga glagola od kojeg dolazi pojam *infekcija*?

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

IV. CIVILIZACIJA

1. Tko od navedenih **nije bio** rimski konzul?

- a) Anko Marcije
- b) Ciceron
- c) Gaj Marije
- d) Pompej

	maks. 1
--	---------

2. Koja se od navedenih vrlina **ne smatra** osnovnom vrlinom rimskoga građanina?

- a) dignitas
- b) facultas
- c) gravitas
- d) pietas

	maks. 1
--	---------

3. Koja je od navedenih božica bila zaštitnica ognjišta, doma i obitelji?

- a) Cerera
- b) Junona
- c) Minerva
- d) Vesta

	maks. 1
--	---------

4. Koji je bio republikanski naziv za senatore? (odgovor napiši na latinskom jeziku)

	maks. 1
--	---------

5. Kako se zvala najveća jedinica rimske vojske?

	maks. 1
--	---------

6. Kako na latinskome jeziku glasi izraz kojim se izriče da se nešto nikada neće dogoditi?

	maks. 1
--	---------

7. Koje je značenje kratice a.a.?

	maks. 1
--	---------

8. Na kojem se brežuljku nalazio hram posvećen Jupiteru, Junoni i Minervi?

- a) na Aventinu
- b) na Kapitoliju
- c) na Kvirinalu
- d) na Palatinu

	maks. 1
--	---------

9. Koja se od navedenih znamenitosti nalazi u Velikoj Britaniji?

- a) Hadrijanov zid
- b) Konstantinov slavoluk
- c) Panteon
- d) Slavoluk Sergijevaca

	maks. 1
--	---------

10. Koji od navedenih gradova etimološki potječe od latinske imenica *castra*?

- a) Bristol
- b) Canterbury
- c) Manchester
- d) Plymouth

	maks. 10
--	----------

RJEŠENJA

I.1. PRIJEVOD

Britanniae pars interior...dicitur	Kaže se da je unutrašnji dio Britanije	1
ab eis incolī	naseljen od onih	1
qui nati in insula sunt,	koji su rođeni na otoku,	1
maritima ab eis,	a primorski (dio) od onih	1
qui... ex Belgio transierunt	koji su prešli iz Belgije	1
praedae ac belli inferendi causa.	radi plijena i ratovanja.	1
Hominum est infinita multitudo	Beskrajno je mnoštvo ljudi	1
creberrimaeque aedificia	i vrlo (mnogo)brojne/naj(mnogo)brojnije građevine	1
fere Gallicis consimilia,	gotovo posve slične galskima,	1
pecorum magnus numerus.	velik broj stoke.	1
Pro nummo utuntur aut aere aut nummo aureo	Za novac/umjesto novca koriste se bakrenim novcem/bakrom, zlatnim novcem	1
aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis	ili željeznim šipkama/kolcima izvaganima na određenu mjeru.	1
Nascitur ibi plumbum album in mediterraneis regionibus,	Nalazi se ondje kositar u sredozemnim/unutarnjim područjima,	1
in maritimis ferrum,	u primorskim željezo,	1
sed eius exigua est copia;	ali njega je oskudna/malena/neznatna količina/zaliha;	1
aere utuntur importato.	upotrebljavaju uvezeni bakar.	1
Fas non esse putant	Misle da nije dopušteno	1
leporem et gallinam et anserem gustare.	okusiti zeca, kokoš ili gusku.	1
ukupno prijevod		18

RAZUMIJEVANJE TEKSTA

1. najplemenitiji/najblaži/najuljudniji/najobrazovaniji/najuglađeniji	1
2. žito	1
3. c	1
4. d	1
5. c	1
6. a	1
7. d	1
ukupno razumijevanje teksta	7

I. GRAMATIKA

1. b	1
2. d	1
3. quarum	1
4. niger, -gra, -grum/ater, atra, atrum/niger/ater	1
5. crebrioraque aedificia	1
6. omnibus partibus corporum	1
7. ea	1
8. distulerant	1
9. incoluisse	1
10. MDCXXVII	1
11. Omnes vero se Britanni vitro infecturi sunt.	1
12. c	1
13. b	1
14. d	1
15. inficio, 3. -feci, -fectum	1
ukupno gramatika	15

II. CIVILIZACIJA

1. a	1
2. c	1
3. d	1
4. patres conscripti	1
5. legija	1
6. Ad Kalendas Graecas.	1
7. ad acta = među spise /anno ante = godine prije	1
8. b	1
9. a	1
10. c	1
ukupno civilizacija	10

ukupno za cijeli test: 50 bodova